

10. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII : станом на 15 черв. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 16.09.2022).

11. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII : станом на 15 черв. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 16.09.2022).

12. Ленгер Я. І. Реформування правової системи України як засіб підвищення її ефективності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2007. 20 с.

13. Петрова І. Нормотворчий процес і стадії нормотворчості в діяльності Державної фіскальної служби України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки.* 2017. № 865. С. 308–315.

14. Барський В. Р. Нормотворчість представницьких органів місцевого самоврядування в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Одеса, 2006. 221 с.

15. Мурашин О. Г. Акти прямого народовладдя у правовій системі : дис. ... д-р юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2001. 420 с.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.3.22>

МАСЛОВ О.І.

ДО ПИТАННЯ ПРО ОКРЕМІ ЗАГАЛЬНОПРАВОВІ ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

TO THE QUESTION OF INDIVIDUAL GENERAL LEGAL PRINCIPLES OF ADMINISTRATIVE ACTIVITY OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

Актуальність статті полягає в тому, що загальноправові принципи адміністративної діяльності Національної поліції України включають такі принципи як: пріоритету прав і свобод людини, поваги до їх честі та гідності, верховенства права, законності, рівності громадян перед законом, обмеження зворотної дії законів, поєднання підконтрольності та підзвітності, поєднання переконання та примусу, гуманізму, справедливості, визначеності. Метою статті є аналіз окремих загальноправових принципів адміністративної діяльності Національної поліції України. Визначено, що в контексті сучасних поступів України на шляху європейської інтеграції процеси гуманізації та справедливості політики і влади мають бути спрямовані на пошук нових ефективних механізмів реального забезпечення прав і свобод людини і громадянина відповідно до сучасних викликів перед людством та тих подій і умов, які наразі визначають новітню історію нашої країни. Ідеї гуманізму та справедливості знову відіграють важливе інтегративне значення для сучасного українського суспільства, адже зміцнюють моральні основи його подальшого прогресивного розвитку на спільних цінностях ЄС. Зроблено висновок, що загальноправові принципи адміністративної діяльності Національної поліції України уособлюють концептуальні вихідні положення, які встановлюють основні правила і сутність її організації та функціонування. Реальне покладення в основу адміністративної діяльності Національної поліції України загальноправових принципів, сприятиме розбудові України як правової держави та побудові в Україні інституту сучасної європейської поліції. До їх числа віднесені такі: принципи пріоритету прав і свобод людини, поваги до їх честі та гідності, верховенства права, законності, рівності громадян перед законом, обмеження зворотної дії законів, поєднання

© МАСЛОВ О.І. – кандидат юридичних наук, заступник начальника (Головне управління Національної поліції в Київській області)

підконтрольності та підзвітності, поєднання переконання та примусу, гуманізму, справедливості, визначеності тощо. Таким чином, вбачаємо доцільним доповнити Закон «Про Національну поліцію» розділ II «Принципи діяльності поліції» новими статтями, в яких закріпити наступні принципи діяльності поліції: 1) підконтрольності та підзвітності; 2) поєднання переконання та примусу; 3) гуманізму; 4) справедливості; 5) визначеності.

Ключові слова: адміністративна діяльність, Національної поліції України, професійна діяльність, кримінальне провадження.

The relevance of the article is that the general legal principles of the administrative activity of the National Police of Ukraine include such principles as: the priority of human rights and freedoms, respect for their honor and dignity, the rule of law, legality, equality of citizens before the law, limitation of retroactive effect of laws, combination of control and accountability, a combination of persuasion and coercion, humanism, justice, certainty. The purpose of the article is the analysis of certain general legal principles of the administrative activity of the National Police of Ukraine. It was determined that in the context of Ukraine's modern progress on the path of European integration, the processes of humanization and justice of politics and power should be aimed at finding new effective mechanisms for the real provision of human and citizen rights and freedoms in accordance with modern challenges to humanity and those events and conditions that currently determine recent history of our country. The ideas of humanism and justice once again play an important integrative role for modern Ukrainian society, because they strengthen the moral foundations of its further progressive development based on the common values of the EU. It was concluded that the general legal principles of the administrative activity of the National Police of Ukraine embody the conceptual initial provisions that establish the basic rules and essence of its organization and functioning. Real establishment of general legal principles as the basis of the administrative activity of the National Police of Ukraine will contribute to the development of Ukraine as a legal state and the construction of a modern European police institute in Ukraine. Among them are the following: the principles of the priority of human rights and freedoms, respect for their honor and dignity, the rule of law, legality, equality of citizens before the law, limitation of the retroactive effect of laws, a combination of control and accountability, a combination of persuasion and coercion, humanism, justice, certainty etc. Thus, we consider it expedient to supplement the Law "On the National Police" Chapter II "Principles of police activity" with new articles, in which the following principles of police activity are enshrined: 1) control and accountability; 2) a combination of persuasion and coercion; 3) humanism; 4) justice; 5) certainties.

Key words: administrative activity, National Police of Ukraine, professional activity, criminal proceedings.

Вступ. Загально правові принципи здійснення адміністративної діяльності Національної поліції України характеризуються певною універсальністю, на відміну від інших двох суміжних видів принципів виділених серед різноманітності перших (за сферою поширення) – галузевих (організаційно-функціональних) та міжгалузевих.

Родовим поняттям даного виду принципів є «загальні принципи права», які в надалі ми конкретизуємо відповідно до сфери функціонування інституту поліції. Загальні принципи права в юриспруденції характеризуються як найзагальніші вихідні положення, концепції, ідеї, які притаманні правовій системі держави, характеризують її як уніфіковану юридичну категорію, визначаючи основні напрями розвитку, є основою таких стратегічно важливих процесів як право утворення та право застосування. На підтвердження останньої тези наведемо думку М. І. Козюбри: «загальні принципи формують підвалини не тільки тлумачення та реалізації норм права, а й самого процесу нормо творчості, є конкретизацією основоположних принципів, на основі яких вони забезпечують єдність права. Вважається, що вони тісно пов'язані з теорією природного права, адже нерідко ґрунтуються на «природній справедливості», загальній для всіх правових систем, розглядаються як засіб перенесення природного в позитивне право» [1, с. 73].

Загально правові принципи адміністративної діяльності Національної поліції України включають такі принципи як: пріоритету прав і свобод людини, поваги до їх честі та гідності,

верховенства права, законності, рівності громадян перед законом, обмеження зворотної дії законів, поєднання підконтрольності та підзвітності, поєднання переконання та примусу, гуманізму, справедливості, визначеності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми, які є важливими як в теоретичному, так і в практичному аспектах для осмислення процесу контролю за злочинністю порушувалися в працях О.М. Бандурки, Й.А. Гельфанда, Л.М. Давиденко, А.І. Долгової, А.П. Закалюка, А.Ф. Зеленського, О.М. Литвака, П.П. Михайленка, В.М. Поповича. Високо оцінюючи роль і значення наукового доробку українських і зарубіжних учених, їх пропозицій та рекомендацій щодо організації ефективної протидії злочинності слід визнати, що проблема історико-правового аналізу кримінально-правового контролю за злочинністю в Україні у 1922–1960 рр. досі не стала об'єктом комплексного дослідження.

Саме тому **метою** статті є аналіз окремих загально правових принципів адміністративної діяльності Національної поліції України.

Виклад основного матеріалу. *Принцип рівності громадян перед законом* (ст. 24 Конституції України) забороняє будь-які привілеї та обмеження за «ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками» [2].

Рівність громадян відповідно до зазначеного принципу ґрунтується на законі, його нормах, які наділяють усіх рівними правами та свободами незалежно від громадянства особи за переліченими ознаками. У свою чергу сам закон діючи на всій території держави, не повинен закріплювати можливість здійснення діянь пов'язаних із привілеями та обмеженнями за ознаками раси, статі, політичних або релігійних поглядів тощо, встановлювати механізм правових гарантів зазначених положень, а також закріплювати за кожною особою рівний обсяг прав, свобод та обов'язків. Звичайно, держава в праві обмежити права та свободи громадян у виняткових випадках передбачених законодавством, виключно в публічних, а не приватних інтересах та не бути пов'язаним з переліченими вище ознаками.

Рівність є одною із складових трилогій визначальних суспільних цінностей «свобода-справедливість-рівність», першим двом цінностям відповідають принципи верховенства права та законності, а тому принцип рівності громадян перед законами тісно пов'язаний з обома вказаними принципами та однаковою мірою повинні втілюватись у всіх без виключення суспільних відносинах.

Цілком обґрунтовано відносити принцип рівності до «фундаментальних принципів конституційно-правового статусу особи. На його засадах реалізуються основні права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Він є незаперечною вимогою існування цивілізованої держави. Та незважаючи на досить детальну регламентацію на практиці законодавчі положення у цій сфері реалізуються не завжди просто.

Таку ситуацію провокують політичні й економічні негаразди, низький рівень правової культури громадян, а відтак – порушення дисбалансу толерантності у суспільстві. На вирішення цих питань мають бути спрямовані сумісні зусилля органів публічної влади, їх посадових осіб, інститутів громадянського суспільства, зрештою, самих громадян» [3, с. 115]. В такому випадку особу поліцейського необхідно відносити до останніх, а його адміністративна діяльність не може передбачати обмеження прав і свобод громадян і будь-яких інших осіб, а також надання останнім привілеїв.

Таким чином, погоджуємось з Н. М. Оніщенко з приводу того, що «кожний громадянин України може користуватися і користуватися на рівних умовах з іншими громадянами всім спектром прав і свобод без утиску з боку держави, дискримінації з боку державних органів, окремих посадовців або інших осіб. Надання кожному громадянину України рівних прав і свобод дозволяє приймати активну участь в усіх сферах життєдіяльності суспільства та держави. Усі громадяни – рівні перед законом. Обов'язок не порушувати настанов закону, виконувати його положення, а у випадку порушення – нести юридичну відповідальність, є рівною вимогою для всіх громадян» [4, с. 7].

Будучи загально правовим принципом зміст і сутність принципу рівності громадян є предметом достатньо великої кількості досліджень науковців у різних галузях права, зокрема О. Коровайко зазначає, що під принципом рівності найчастіше розуміють «панівну ідею, яка виражається в установленні рівної міри та застосуванні єдиних правових засобів у вирішенні питань про права, свободи, обов'язки та відповідальність для всіх учасників суспільних відносин незалежно від національної, статевої, релігійної належності, походження, місця проживання, посадового

стану та інших обставин з одночасним передбаченням системи винятків із загального режиму правового регулювання для окремих категорій учасників цих відносин» [5, с. 239].

В. В. Городовенко розкриває зміст принципу рівності через наступні положення: «а) рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних та інших ознак; б) рівність процесуальних прав щодо доведення своєї правової позиції перед судом, а також рівність обов'язків, які випливають із процесуального законодавства; в) застосування судом матеріального і процесуального закону однаково для всіх, незалежно від правового і соціального статусу особи, фактичних і юридичних обставин справи; г) існування єдиної для всіх судової системи, яка передбачає можливість розгляду справи по суті, а також оскарження рішення у справі у вищих судах» [6, с. 185–186], щоправда вони всі мають не загальну спрямованість, а стосуються здійснення правосуддя.

У більш широкому розумінні до його тлумачення підходить С. П. Погребняк зазначаючи, що «всі люди володіють основними (фундаментальними) правами і володіють ними однаковою мірою, тому що ці права пов'язані з ознакою ми людського роду, стосовно яких усі людські істоти є рівними» [7, с. 56].

Вчена О.Ф. Скакун до основних елементів принципу законності відносить: «1) єдність (взаємозв'язок) прав і обов'язків, адже говорити про реальність будь-якого права можна лише за наявності відповідного йому юридичного обов'язку (наприклад, право громадян на судовий захист реалізується через обов'язок судів здійснювати такий захист); 2) взаємна відповідальність держави та особи, тому що вони пов'язані взаємними правами та обов'язками» [8, с. 224]. Останнім часом принцип рівності трактують відповідно до двох формул – «формальна рівність» і «диференційована рівність» [9, с. 254]. Остання витікає з тези, що в сучасних умовах усі люди не можуть бути абсолютно рівними, з огляду на те, що «право враховує розумні й об'єктивні відмінності між особами або створює тимчасові сприятливі умови для певної категорії осіб з метою компенсації існуючої фактичної нерівності» [10, с. 10]. Формальна рівність передбачає набір рівної сукупності прав, свобод і обов'язків для кожної особи, але його дію «в жодному разі не можна зводити лише до його формальних та законодавчо закріплених ознак, розглядати його поза соціокультурним контекстом існування держави і суспільства, заснованого на цінностях, що мають перевірене часом морально-духовне обґрунтування» [11, с. 94].

Принцип рівності громадян перед законом, насамперед, втілюється в суспільних відносинах, зокрема тих, що пов'язані зі здійсненням адміністративної діяльності, оскільки у правовій площині вихідним є положення рівності основних прав, свобод, інтересів і обов'язків, а тому вони переважно не відрізняються одне від одного. Поліцейський повинен розуміти цінність кожної людини, не виділяючи якусь конкретну особу чи групу осіб, не применшуючи значення інших і не поділяти людей на важливих і неважливих. Згідно з принципом обмеження зворотної дії законів останні «не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи» [2] (ч. 1 ст. 58 Конституції України) – цим загальним правилом поліцейський повинен керуватись у процесі здійснення своєї адміністративної діяльності.

Сутність даного принципу полягає в тому, що він поширює свою дію як на ретроспективні так і на перспективні факти притягнення особи до відповідальності, але дане правило поширюється тільки на фізичних осіб [12]. Реалізація даного принципу суб'єктами які здійснюють правоохоронну та правозахисну діяльність гарантує безпеку особам, підвищує довіру останніх до держави та органів державної влади.

Проаналізувавши зміст загальних принципів здійснення адміністративної діяльності Національної поліції України можемо охарактеризувати їх як фундаментальні основні положення на основі яких поліцейські реалізують власну професійну діяльність, а оскільки вони всі переважно пов'язані із основними правами та свободами осіб, то доходимо висновку, що в процесі своєї діяльності поліцейські повинні не тільки безпосередньо захищати порушені права, свободи та інтереси фізичних і юридичних осіб, а і слідкувати за їх додержанням іншими особами, а також за необхідності реагувати на такі порушення у спосіб передбачений чинними нормами. При цьому кожному працівникові необхідно розуміти зміст кожного з принципів і тлумачити їх якомога ширше, пам'ятаючи про те, що їх втілення однаково важливе як і в професійній діяльності так і поза її межами, з огляду на специфіку професії.

Наступним загально правовим принципом, який ми розглянемо, є *принцип підконтрольності та підвітності*.

Підконтрольність та підзвітність у демократичній державі для громадськості реалізується через ЗМІ, які інформують громадян про стан правопорядку у країні та доводять до відома органів внутрішніх справ громадські позиції і оцінки їх діяльності.

Ми вважаємо, що основною метою принципу підконтрольності та підзвітності є виявлення недоліків і відхилень, що призводять до негативних наслідків.

В адміністративній діяльності Національної поліції України це дає змогу вчасно виявити, попередити, спрогнозувати негативні явища в майбутньому. Держава та суспільство повинні мати механізми, які дозволять контролювати діяльність органів внутрішніх справ та бути впевненими, що останні діють у рамках закону.

Підконтрольність і підзвітність як принцип адміністративної діяльності Національної поліції України – певний стан (режим) організаційних відносин між органами та підрозділами Національної поліції України, за яким один орган має право перевіряти діяльність іншого, включаючи право скасовувати чи зупиняти дію його актів, а той зобов'язаний надавати необхідні можливості для таких перевірок і звітувати про свою діяльність.

Відповідно до вимог законодавства про поліцію новими інструментами підзвітності поліції є: оцінка рівня довіри до поліції; звітування керівництва підрозділів поліції; поліцейські комісії; можливість участі представників громадськості в дисциплінарних провадженнях поліцейських та інші.

Відповідно до статті 86 Закону існує два основних способи інформування громадськості про діяльність поліції – регулярне оприлюднення даних і щорічні звіти про діяльність поліції. Тобто відповідно до чинного законодавства керівники територіальних органів поліції повинні регулярно оприлюднювати статистичні та аналітичні дані про вжиті заходи щодо виявлення, запобігання та припинення порушень публічного порядку, також систематично інформувати громадськість про стан правопорядку та заходи, які вживаються щодо запобігання правопорушенням [13, с. 326].

Проте законом чітко не встановлено періодичність оприлюднення цієї інформації і відповідальність за порушення цих обов'язків.

Керівництвом територіальних органів та керівником усієї Національної поліції України повинні готуватися і публікуватися щорічні звіти.

За змістом «підконтрольність» дещо ширша ніж «підзвітність», оскільки завжди передбачає одержання інформації та звітів. В свою чергу, підзвітність може застосовуватись окремо від здійснення в повному обсязі функцій контролю.

Головним суб'єктом, який безпосередньо здійснює контроль за діяльністю Національної поліції України, є підрозділи внутрішньої безпеки Національної поліції України.

Основними завданнями підрозділів внутрішньої безпеки є виявлення, попередження та припинення злочинних, корупційних та інших протиправних діянь, що готуються або вчинені працівниками органів та підрозділів внутрішніх справ, а також захист посадових осіб органів внутрішніх справ України від перешкоджання їм у виконанні службових обов'язків.

Що ж стосується підзвітності, то дуже цікаво з цього приводу зазначають О.М. Бандурка та Дж. Перлін. На їх думку, працівники поліції, котрі працюють із населенням – суб'єкти підзвітності, підзвітні не лише, так би мовити, нагорі (перед ієрархією начальників, перед урядом) і в середині (перед собою і своїми колегами), а й зовні – перед різноманітними інституційними партнерами, зокрема перед законодавцями; перед організованими групами інтересів і тиску; перед ЗМІ і громадянами [14, с. 88–89].

Т.А. Пузанова вважає, що принцип підзвітності передбачає наявність державного, громадського та відомчого контролю над діями міліції [15].

Ми цілком погоджуємося з таким механізмом, але вважаємо, що його доцільніше поділити на три складові:

- державний контроль (здійснюють Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, суди, прокуратура, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування);
- внутрішній або відомчий (Міністерство внутрішніх справ України, Департамент внутрішньої безпеки);
- громадський (контроль з боку громадськості, ЗМІ).

Не менш важливе місце в системі загально правових принципів посідає *принцип поєднання переконання та примусу*.

Слід зазначити, що переконання та примус відрізняються один від одного за характером впливу на особу. Принцип переконання стимулює до правомірної поведінки. Принцип примусу,

в свою чергу, примушує громадянина змінити свою поведінку в бажану для держави та суспільства незалежно від його волі і бажання.

Працівники Національної поліції України уповноважені законом на застосування заходів переконання та примусу.

Так, згідно ЗУ «Про Національну поліцію», поліція для охорони прав і свобод людини, запобігання загрозам публічній безпеці і порядку або припинення їх порушення також застосовує в межах своєї компетенції поліцейські превентивні заходи та заходи примусу, визначені цим Законом. Поліція для виконання покладених на неї завдань може застосовувати інші заходи, визначені окремими законами [16].

Відповідно до Кодексу поведінки посадових осіб по підтримуванню правопорядку, посадові особи з підтримання правопорядку можуть бути уповноважені на здійснення примусових заходів, які є необхідними, з метою попередження злочину або при проведенні правомірного затримання правопорушників [17].

Сутність переконання в Національній поліції України полягає у впливі на свідомість та поведінку людей з метою формування у них правильних переконань, розуміння необхідності добровільно і сумлінно виконувати вимоги закону та інших правових норм [18, с. 66].

Переконання в адміністративній діяльності поліції – це метод впливу на свідомість і поведінку людей, що представляє собою сукупність заходів виховного, роз'яснювального та заохочувального характеру, що здійснюються з метою підвищення правосвідомості громадян і добровільного дотримання та виконання законів [19, с. 13].

Х. П. Ярмачі виділяє такі форми реалізації переконання:

- а) правове виховання;
- б) постійне інформування населення про стан правопорядку і боротьби з правопорушеннями;
- в) агітаційно-роз'яснювальна робота серед населення;
- г) критика антигромадських проявів;
- д) застосування заходів заохочення;
- е) робота з правопорушниками, особами з так званих груп ризику;
- є) поширення та популяризація передового досвіду боротьби з порушеннями громадського порядку та громадської безпеки тощо [20, с. 31].

Отже, повсякденна робота працівників органів внутрішніх справ повинна здійснюватися так, щоб громадяни могли спілкуватися з ними, висловлювати свої пропозиції та зауваження щодо охорони громадського порядку.

Що стосується адміністративного примусу, то ми цілком погоджуємося з думкою А. Т. Комзюка, який зазначає, що адміністративний примус – це застосування відповідними суб'єктами до осіб, які не перебувають в їх підпорядкуванні, незалежно від волі і бажання останніх передбачених адміністративно-правовими нормами заходів впливу морального, майнового, особистого та іншого характеру з метою охорони суспільних відносин, що виникають у сфері державного управління, шляхом попередження і припинення правопорушень, покарання за їх вчинення [21, с. 34].

Отже, принцип поєднання переконання та примусу в адміністративній діяльності Національної поліції України є досить важливим. Без застосування переконання та примусу Національної поліції України при здійсненні адміністративної діяльності не могли б нормально функціонувати та належним чином виконувати делеговані державою функції.

Під час реалізації органами внутрішніх справ адміністративної діяльності принцип поєднання переконання та примусу відіграє важливу роль і дозволяє виконати важливе завдання – профілактику злочинності.

Не менш важливими загально правовими принципами адміністративної діяльності Національної поліції України є *принципи гуманізму та справедливості*.

Доктринальне тлумачення терміну «гуманізм» (від лат. *humanitas* – людяність) означає особливий тип філософського світогляду, систему ідей та поглядів на людину як найвищу цінність, що означає повагу до її гідності і розуму, ствердження цінності людини як особистості, її права на свободу, щастя, розвиток, прояв здібностей; феномен, що формувався як поліваріантна історична система уявлень про людину як провідну ланку в ланцюжку світобудови [22, с. 93].

Гуманізм як шляхетна ідея не міг не знайти свого втілення в праві. Провідний гуманістичний концепт, «архімедова точка опори» сучасного західного права і сучасної конституційної держави – людська гідність як найвища і недоторкана цінність, що є «антропологічною передумовою» і відправним пунктом усіх дій держави [10, с. 137].

Принагідно, що саме Гідність Людини і Української нації, постали засадничими цінностями в боротьбі за вихід України з економічної, соціальної та політичної кризи. Тому ідея права людини на повагу до її гідності набуває для України особливої значущості для адміністративної діяльності Національної поліції України [23, с. 55].

Принцип гуманізму в адміністративній діяльності Національної поліції України передбачає, що у своїй професійній діяльності поліцейські повинні об'єктивно та неупереджено оцінювати різноманітні факти та події. З метою одержання об'єктивної й адекватної інформації, повного та всебічного розслідування кримінального провадження, поліцейські повинні мати розвинені комунікативні навички, застосовувати прийоми ефективної комунікації. Оскільки на практиці досить часто трапляються випадки, коли особа, яку допитують не володіє певною інформацією або ж навпаки приховує чи умисно її спотворює та доповнює не потрібними фактами, або ж внаслідок суб'єктивної реконструкції матеріалу в пам'яті інформація не відповідає дійсності. Таким чином, прагнення досягти максимально позитивного результату в розслідуванні злочину будь-якими засобами є абсолютно неприпустимим і аморальним.

Щодо принципу справедливості, наголосимо, що відображена в праві справедливість отримує юридичну природу, а, отже, вимагає належної формалізації в нормах права [24, с. 23].

Відповідність між результатами поведінки та стимулюючим наслідком, між діями поліцейського та розміром заохочення, мірою порушення та розміром покарання передбачає принцип справедливості. Особливе значення принцип справедливості має при застосуванні матеріального та морального стягнення.

Тільки коли справедливість і право стають взаємопов'язаними, а ідеї справедливості отримують властивість нормативності, право стає справедливим і морально обґрунтованим.

Чіткі відповіді на питання: хто, за яку поведінку, в якому розмірі і в якому порядку повинен бути або може бути заохочений або покараний передбачає принцип визначеності. У поліцейського працівника в результаті реалізації даного принципу в правовому регулюванні має складатися чітке уявлення про те, який він отримає «базовий пакет» під час вступу на службу в поліцію, чого з «базового пакета» він позбудеться у разі невиконання або недобросовісного, непрофесійного виконання службових обов'язків, і які додаткові позитивні або негативні стимули він буде отримувати за відповідну поведінку.

Правова невизначеність наголошує, на регульованих відносинах, що тягне порівняно великий ступінь абстрактності елементів правових норм та правова невизначеність ускладнює розуміння права.

Науковець В. В. Сидоренко розглядає невизначеність як об'єктивну властивість правової матерії та відзначає її ознаки, які проявляються в неконкретності форми та змісту правових явищ, що має позитивне та негативне значення, але закономірно переходить до якості визначеності [25, с. 24].

Отже, в контексті сучасних поступів України на шляху європейської інтеграції процеси гуманізації та справедливості політики і влади мають бути спрямовані на пошук нових ефективних механізмів реального забезпечення прав і свобод людини і громадянина відповідно до сучасних викликів перед людством та тих подій і умов, які наразі визначають новітню історію нашої країни. Ідеї гуманізму та справедливості знову відіграють важливе інтегративне значення для сучасного українського суспільства, адже зміцнюють моральні основи його подальшого прогресивного розвитку на спільних цінностях ЄС.

Висновок. Підсумовуючи викладене зазначимо, що загалом правові принципи адміністративної діяльності Національної поліції України уособлюють концептуальні вихідні положення, які встановлюють основні правила і сутність її організації та функціонування. Реальне покладення в основу адміністративної діяльності Національної поліції України загалом правових принципів, сприятиме розбудові України як правової держави та побудові в Україні інституту сучасної європейської поліції.

До їх числа віднесені такі: принципи пріоритету прав і свобод людини, поваги до їх честі та гідності, верховенства права, законності, рівності громадян перед законом, обмеження зворотної дії законів, поєднання підконтрольності та підзвітності, поєднання переконання та примусу, гуманізму, справедливості, визначеності тощо.

Таким чином, вбачаємо доцільним доповнити Закон «Про Національну поліцію» розділ II «Принципи діяльності поліції» новими статтями, в яких закріпити наступні принципи діяльності поліції: 1) підконтрольності та підзвітності; 2) поєднання переконання та примусу; 3) гуманізму; 4) справедливості; 5) визначеності.

Список використаних джерел:

1. Загальна теорія права : підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ : Ваіте, 2015. 392 с.
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
3. Полховська І. К. Конституційно-правове регулювання принципу рівності особи в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2013. Вип. 22. Т. 1. Ч. 1. С. 112–115.
4. Оніщенко Н. М. Принцип рівності у соціальних відносинах. Принцип рівності у праві : теорія і практика : монографія / за заг. ред. Н. М. Оніщенко. Київ : Юрид. думка, 2014. С. 5–24.
5. Правознавство : підручник / ред. : В. В. Копейчикова, А. М. Колодій. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 752 с.
6. Городовенко В. В. Принцип рівності громадян перед законом і судом. *Вісник Конституційного Суду України*. 2012. № 1. С. 178–186.
7. Погребняк С. П. Генезис ідеї рівності як основоположного принципу права. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3. С. 50–58.
8. Скаун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Харків : Консум, 2001. 656 с.
9. Бачинин В. А., Сальников В. П. Філософія прав : краткий словарь. Санкт-Петербург : Лань, 2000. 400 с.
10. Погребняк С. П. Основоположні принципи права : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01. Харків, 2009. 37 с.
11. Сунегін С. О. Принцип рівності у праві в контексті ціннісних орієнтацій суспільства: сучасні реалії та тенденції розвитку. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 3. С. 87–95.
12. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Національного банку України стосовно офіційного тлумачення положення ч. 1 ст. 58 Конституції України (справа про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів) від 09.02.1999 № 1-рп/99. *Офіційний вісник України*. 1999. № 7. Ст. 255.
13. Банчук О. А. Діяльність Національної поліції України: прозорість та підзвітність громадськості. *Правова держава*. 2018. Вип. 28. С. 325–332.
14. Наджафлі Е. М. Визначення джерел принципів здійснення адвокатської діяльності у контексті наукової дискусії щодо співвідношення юридичних категорій джерела та форми права. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2015. Вип. 6–2. Т. 2. С. 122–127.
15. Мозоль Н. І. Діяльність співробітників Національної поліції України в умовах розбудови інформаційного суспільства. *Право і суспільство*. 2018. № 3. С. 34–39.
16. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
17. Кодекс поведення должностных лиц по поддержанию правопорядка : прин. резолюцией 34/169 Ген. Ассамблеи ООН от 17 дек. 1979 г. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282
18. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина : підручник / за заг. ред. О. П. Рябченко. Харків : Вид-во нац. ун-ту внутр. справ, 2009. 256 с.
19. Административная деятельность органов внутренних дел : учеб. пособие для подгот. к экзаменам. Екатеринбург : Урал. юрид. ин-т МВД России 2002. 57 с.
20. Ярмак Х. П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні : монографія. Одеса : Юрид. літ., 2006. 336 с.
21. Адміністративна діяльність міліції : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004. 448 с.
22. Астахова А. М. Гуманізм: Соціологічна енциклопедія / [уклад. В. Г. Городяненко]. Київ : Академвидав, 2008. 456 с.
23. Томкіна О. Засада гуманізму як принципу діяльності державного апарату України: європейський контекст. *Публічне право*. 2016. № 2 (22). С. 54–62.
24. Ковалів М. В. Основи управління в органах внутрішніх справ України : навч.-практ. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2010. 340 с.
25. Сидоренко В. В. Невизначеність як негативна властивість права. *Наук. вісник публічного та приватного права*. 2017. № 2. С. 23–28.